

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Návrh smernice Rady, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o zavedenie určitých požiadaviek na poskytovateľov platobných služieb

[COM(2018) 812 final – 2018/0412(CNS)]

Návrh smernice Rady, ktorou sa mení smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa predaja tovaru na diaľku a určitých domácich dodaní tovaru

[COM(2018) 819 final – 2018/0415(CNS)]

(2019/C 240/08)

Spravodajca: **Krister ANDERSSON**

Konzultácia	Rada Európskej únie, 20.12.2018
Právny základ	článok 113 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť
Prijaté v sekcii	12.4.2019
Prijaté v pléne	15.5.2019
Plenárne zasadnutie č.	543
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	209/1/3

1. Závbery a odporúčania

1.1. EHSV podporuje cieľ Komisie zaviesť ďalšie pravidlá, ktoré zabezpečia proporionalitu a posilnia právnu istotu pre obchodníkov prevádzkujúcich elektronické rozhrania, ktorí uľahčujú dodávku tovaru spotrebiteľom v EÚ, najmä ak sa s nimi zaobchádza ako s dodávateľmi.

1.2. EHSV ďalej podporuje zámer Komisie nadviazať pravidelnú spoluprácu s poskytovateľmi platobných služieb na základe jasných legislatívnych predpisov. Sľubné výsledky očakávané po implementácii nových opatrení zabezpečia viac zdrojov pre národné rozpočty, ako aj rozpočet EÚ a zároveň prinesú zjednodušené rovnaké podmienky pre podniky, ktoré odvádzajú dane.

1.3. EHSV poznamenáva, že regulačný prístup, ktorý prijala Komisia, je v súlade so zásadou subsidiarity, keďže podvody súvisiace DPH v elektronickom obchode sú spoločné pre všetky členské štáty a európske právne predpisy sú najefektívnejším nástrojom na účinnú podporu členských štátov pri získavaní informácií na kontrolu DPH pri cezhraničných dodávkach tovaru. Viacero legislatívnych iniciatív vykonávaných na vnútroštátnej úrovni by bolo naopak nevhodných na účinné riešenie otázok súvisiacich s podvodmi v oblasti DPH a viedlo by to k príliš komplikovanému regulačnému scenáru.

1.4. EHSV však zároveň zdôrazňuje, že z hľadiska spotrebiteľa bude návrh znamenať nové výmeny a spracovanie osobných údajov súvisiacich s DPH, ktoré sa teraz riadia všeobecným nariadením o ochrane údajov (GDPR) ⁽¹⁾. V tejto súvislosti EHSV jasne zdôrazňuje, že je dôležité v plnej miere rešpektovať ustanovenia nariadenia GDPR a potrebu obmedziť používanie údajov na jediný a prísne obmedzený cieľ, a to boj proti podvodom v oblasti DPH spôsobom, ktorý je nákladovo efektívny a prijateľný pre širokú verejnosť.

1.5. Na záver EHSV odporúča, aby Komisia realizovala primerané investície do hmotných aktív a informačných technológií s cieľom zabezpečiť funkčný systém centrálného registra, pričom konštatuje, že odhadované náklady na projekt by sa dali ľahko a rýchlo pokryť očakávanými výsledkami v oblasti znižovania podvodov v oblasti DPH a výpadku príjmov z DPH.

2. Návrh Komisie a všeobecný kontext

2.1. V návrhu Komisie sa zavádzajú určité požiadavky na poskytovateľov platobných služieb, aby sa zabezpečila účinná spolupráca medzi týmito poskytovateľmi a daňovými orgánmi s cieľom zlepšiť nástroje boja proti podvodom v oblasti DPH. Návrh je v súlade so smernicou o elektronickom obchode s DPH, ktorou sa zaviedli nové povinnosti týkajúce sa DPH pre online trhy a nové opatrenia na zjednodušenie, ktoré podnikom pomôžu dodržiavať povinnosti týkajúce sa DPH prostredníctvom jednotného kontaktného miesta („one stop shop“).

⁽¹⁾ Všeobecné nariadenie o ochrane údajov – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32016R0679>

2.2. V návrhu Komisie COM(2018) 819 final sa zavádzajú ďalšie pravidlá, ktoré by mali zlepšiť fungovanie balíka týkajúceho sa elektronického obchodu s DPH prijatého v decembri 2017, ktorý nadobudne účinnosť 1. januára 2021. Zavádzajú sa ním ďalšie objasnenia týkajúce sa režimu DPH pre dodávateľov, ktorí používajú elektronické rozhranie na uľahčenie dodávok tovaru spotrebiteľom v EÚ, ak sú považovaní za dodávateľov podľa článku 14a ods. 2 smernice o DPH, a teda sú zodpovední za výber DPH a jej platbu daňovým orgánom. V zásade podľa článku 369b smernice o DPH 2006/112/ES^(?) sa jednotné kontaktné miesto môže využiť len na vyhlásenie a zaplatenie DPH z cezhraničných dodávok služieb a na predaj tovaru na diaľku v rámci Spoločenstva, a nie na vnútroštátne dodávky tovaru. Keďže však dodávatelia, ktorí predávajú tovar prostredníctvom elektronického rozhrania, môžu skladovať tovar v rôznych členských štátoch, z ktorých vykonávajú domáce dodávky, znamenalo by to, že obchodníci, ktorí prevádzkujú takéto elektronické rozhrania a ktorí sú považovaní za dodávateľov týchto dodávok, by sa museli zaregistrovať vo všetkých členských štátoch EÚ, kde pôvodní dodávatelia skladajú zásoby a vykonávajú domáce dodávky. Preto sa navrhuje, aby sa im umožnilo používať aj jednotné kontaktné miesto pre domáce dodávky, pri ktorých sú podľa článku 14a ods. 2 smernice o DPH považovaní za dodávateľov. Zachová sa tak zjednodušenie jednotného kontaktného miesta pre elektronické rozhrania, čím sa predíde ďalším zaťažujúcim postupom pre spoločnosti. V návrhu Komisie COM(2018) 819 final sa stanovujú osobitné pravidlá potrebné na podporu prijatia jednotného kontaktného miesta prostredníctvom cieľených zmien súčasného právneho rámca.

2.3. Elektronický obchod zaznamenal v posledných rokoch mimoriadny rast a spotrebiteľia si dnes môžu vo svojich počítačoch alebo smartfónoch vyberať medzi tisíckami dodávateľov, výrobkov a značiek. Túto príležitosť však využívajú aj podvodné podniky, aby sa vyhli povinnostiam súvisiacim s DPH.

2.4. Konkrétnejšie, existujú tri hlavné prípady cezhraničných podvodov v oblasti DPH v oblasti elektronického obchodu: **i)** dodávky tovaru a služieb v rámci EÚ; **ii)** dovoz tovaru od podnikov so sídlom v tretej krajine pre spotrebiteľov v členských štátoch; **iii)** poskytovanie služieb od podnikov so sídlom v tretej krajine spotrebiteľom v členských štátoch.

2.5. Celková strata na DPH v členských štátoch z cezhraničných dodávok tovaru sa odhaduje na 5 miliárd EUR ročne. Odhady sa však výrazne zvýšili a dosahujú 7 až 10 miliárd EUR. Preto je potrebná dôrazná reakcia verejných orgánov, ktorá by v prípade potreby a primeranosti mala zahŕňať spoluprácu súkromných zainteresovaných strán.

2.6. Cieľom návrhu Komisie COM(2018) 812 final je odstrániť problém podvodov súvisiacich s DPH v elektronickom obchode posilnením spolupráce medzi daňovými orgánmi a poskytovateľmi platobných služieb, pretože viac ako 90 % online nákupov v EÚ sa v súčasnosti vykonáva prostredníctvom sprostredkovateľa. V tejto súvislosti skúsenosti niektorých členských štátov ukázali, že dostatočná spolupráca medzi daňovými orgánmi a poskytovateľmi platobných služieb môže priniesť konkrétne a rýchle výsledky v boji proti podvodom súvisiacim s DPH v elektronickom obchode.

2.7. Návrh umožní daňovým orgánom zhromažďovať a vymieňať si informácie o platbách poskytovaných prostredníctvom poskytovateľov platobných služieb s využitím systému centrálného registra, ktorý vypracuje Komisia v spolupráci s vnútroštátnymi daňovými orgánmi s cieľom zabezpečiť jednotný prístup k zhromažďovaniu a analýze údajov.

2.8. V praxi sa zavádza nová povinnosť viesť záznamy pre poskytovateľov platobných služieb podľa článku 243b smernice 2006/112/ES o DPH. Relevantné budú v tomto smere len tie platobné služby, pri ktorých dochádza k cezhraničnému prevodu finančných prostriedkov príjmom platieb (alebo subjektu konajúcemu v mene príjemcov platieb), a to len vtedy, ak platiteľ býva v niektorom z členských štátov. Inými slovami, podľa návrhu sa pojem „cezhraničný“ týka transakcií, pri ktorých je spotrebiteľ v členskom štáte a dodávateľ v inom členskom štáte alebo tretej krajine. Vnútroštátne platby nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto návrhu.

2.9. S cieľom vylúčiť cezhraničné prevody finančných prostriedkov vykonané zo súkromných dôvodov a zamerať sa iba na platby spojené s hospodárskou činnosťou, musia poskytovatelia platobných služieb viesť záznamy o tomto príjemcovi a sprístupniť ich daňovým orgánom len vtedy, ak celková suma platieb prijatých daným príjemcom presiahne strop 25 platieb v kalendárnom štvrtroku. Táto prahová hodnota sa stanovila s prihliadnutím na priemernú hodnotu online objednávok vo výške 95 EUR, čo v spojení s minimálnym počtom 100 platobných transakcií za rok vedie k sume takmer 10000 EUR v ročných predajoch.

2.10. Informácie, ktoré budú viesť poskytovatelia platobných služieb, umožnia identifikáciu poskytovateľa platobných služieb, ktorý vedie záznamy, príjemcu platieb a zároveň pôjde aj o informácie o platbách prijatých príjmom platieb. Na informácie na identifikáciu platiteľov sa povinnosť poskytovateľov platobných služieb viesť záznamy nevzťahuje, pretože nie sú potrebné na odhaľovanie podvodov. Obdobie vedenia záznamov poskytovateľmi platobných služieb bude dva roky.

(?) Smernica o DPH 2006/112/ES – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0112>

3. Všeobecné a konkrétne pripomienky

3.1. EHSV podporuje cieľ Komisie uvedený v návrhu COM(2018) 819 final, a to zaviesť ďalšie pravidlá, ktoré zabezpečia proporionalitu a posilnia právnu istotu pre obchodníkov prevádzkujúcich elektronické rozhrania, ktorí uľahčujú dodávku tovaru spotrebiteľom v EÚ, najmä ak sa s nimi zaobchádza ako s dodávateľmi.

3.2. EHSV ďalej podporuje cieľ Komisie nadviazať pravidelnú spoluprácu s poskytovateľmi platobných služieb na základe jasných a transparentných legislatívnych predpisov. Sľubné výsledky očakávané po implementácii nových opatrení odôvodňujú legislatívne úsilie Komisie a zabezpečia viac zdrojov pre národné rozpočty, ako aj rozpočet EÚ a zároveň prinesú zjednodušené rovnaké podmienky pre podniky, ktoré odvádzajú dane.

3.3. Návrh Komisie nadväzuje na rozsiahle konzultácie s viacerými zainteresovanými stranami, a najmä s poskytovateľmi platobných služieb, inými zástupcami podnikov a daňovými orgánmi členských štátov. EHSV oceňuje, že Komisia získala rozsiahlu spätnú väzbu a príspevky od verejných a súkromných subjektov, ktoré boli určite užitočné pri navrhovaní vhodného a primeraného legislatívneho návrhu.

3.4. EHSV poznamenáva, že regulačný prístup uvedený v návrhu je v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v zmluvách, keďže podvody súvisiace s DPH v elektronickom obchode sú spoločné pre všetky členské štáty a európske právne predpisy sú najefektívnejším nástrojom na účinnú podporu členských štátov pri získavaní informácií na kontrolu DPH pri cezhraničných dodávkach tovaru. Viacero legislatívnych iniciatív vykonávaných na vnútroštátnej úrovni by bolo naopak nevhodných na účinné riešenie otázok súvisiacich s podvodmi v oblasti DPH a viedlo by to k príliš komplikovanému regulačnému scenáru.

3.5. V návrhu Komisie sa od poskytovateľov platobných služieb vyžaduje, aby viedli záznamy o údajoch, ktoré už majú k dispozícii na vykonávanie platobných transakcií, v súlade so zásadou proporcionality stanovenou v zmluvách a ďalej rozpracovanou v judikatúre Európskeho súdneho dvora. Okrem toho, povinnosťou viesť záznamy a odosielať údaje správcom dane, harmonizovanou na úrovni EÚ, sa obmedzí administratívne zaťaženie poskytovateľov platobných služieb na rozdiel od zaťaženia, ktoré títo poskytovatelia platobných služieb znášajú pri dodržiavaní najrôznejších vnútroštátnych prístupov.

3.6. V tejto súvislosti, ako sa preukázalo analýzou hodnotenia vplyvu, harmonizácia oznamovacích povinností v jednotnom formáte na prenos informácií zníži náklady poskytovateľov platobných služieb na dodržiavanie predpisov, pričom títo poskytovatelia budú môcť spolupracovať pri riešení podvodov súvisiacich s DPH s primeraným a vyváženým vplyvom na ich každodenné fungovanie činnosti.

3.7. Prahová hodnota 25 platieb za štvrťrok, ktorá sa rovná približne 10000 EUR ročne na základe priemernej hodnoty transakcií elektronického obchodu v EÚ vo výške 95 EUR, sa zdá byť odôvodnená a primeraná, aj so zreteľom na to, že sumou vo výške 10000 EUR už zvyčajne vzniká povinnosť v oblasti DPH v členských štátoch. Navyše, táto suma zodpovedá aj prahovej hodnote 10000 EUR zavedenej v smernici o DPH v elektronickom obchode, ktorá sa týka dodávok v rámci EÚ. Minimálna suma 10000 EUR sa preto zdá byť primeraná, aby sa dosiahla rovnováha medzi ochranou čisto súkromných transakcií, ktoré nemajú nič spoločné s podvodmi súvisiacimi s DPH, a cieľom vytvoriť životaschopný systém monitorovania na zníženie podvodov. Komisia by však mala monitorovať vývoj, aby sa zabezpečilo, že prahové hodnoty budú v priebehu času primerané, a v prípade potreby iniciovať zmeny.

3.8. EHSV zdôrazňuje, že z hľadiska spotrebiteľov sa návrhom zavedie nová výmena a spracovávanie osobných údajov súvisiacich s DPH, pričom tieto činnosti budú upravené všeobecným nariadením o ochrane údajov. Toto nariadenie, ktoré bolo nedávno schválené a zavedené v celej Európe, podnikom v EÚ spôsobuje značné náklady na dodržiavanie predpisov.

3.9. Vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov sa stanovuje všeobecné vymedzenie osobných údajov, ku ktorým patria všetky informácie o identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osobe, ktorú možno priamo alebo nepriamo identifikovať. V dôsledku toho patria informácie o platbách, na ktoré sa vzťahuje návrh Komisie, do jeho rozsahu pôsobnosti a do rozsahu pôsobnosti zásad platných pre ochranu osobných údajov, ktoré sú uvedené v Charte základných práv.

3.10. Podľa Komisie sa v rámci tejto iniciatívy budú spracúvať iba informácie o platbách, ktoré sú potrebné na boj proti podvodom v oblasti DPH v elektronickom obchode. Informácie, ktoré sa budú spracúvať, sa týkajú iba príjemcov finančných prostriedkov (príjemcov platieb) a samotných platobných transakcií (suma, mena, dátum), zatiaľ čo informácie o spotrebiteľoch platiacich za tovar alebo služby (platiateľoch) nie sú súčasťou výmeny informácií. Tieto informácie sa teda nebudú používať na iné účely, napríklad na sledovanie nákupných zvyklostí spotrebiteľov [...]. Z rozsahu pôsobnosti iniciatívy budú vylúčené aj vnútroštátne platby. A napokon, informácie o platbách budú k dispozícii iba styčným úradníkom Eurofiscu členských štátov a iba na obdobie potrebné na boj proti podvodom v oblasti DPH v elektronickom obchode.

3.11. EHSV jasne zdôrazňuje, že je dôležité v plnej miere rešpektovať ustanovenia nariadenia GDPR a potrebu obmedziť používanie údajov na jediný a prísne obmedzený cieľ, a to boj proti podvodom v oblasti DPH spôsobom, ktorý je nákladovo efektívny a prijateľný pre širokú verejnosť. EHSV v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby pri zhromažďovaní spätnej väzby od členských štátov, ktoré má byť dokončené do konca roku 2024, dôkladne overila, či sa v plnom rozsahu dodržiavajú ustanovenia GDPR a či sa prípady porušovania ustanovení v členských štátoch dajú identifikovať a napraviť.

3.12. EHSV napokon odporúča, aby Komisia prispôbila investície do hmotných aktív a IT s cieľom zabezpečiť funkčný systém centrálného registra, pričom berie na vedomie, že odhadované náklady projektu – 11,8 milióna EUR na jeho zriadenie a 4,5 milióna na jeho ročnú prevádzku – by sa dali ľahko a rýchlo pokryť očakávanými výsledkami, pokiaľ ide o zníženie podvodov v oblasti DPH a výpadok príjmov z DPH, keďže celková strata DPH súvisiaca s cezhraničnými dodávkami tovaru presahuje 5 miliárd EUR a celková hodnota online predaja v roku 2017 predstavovala približne 600 miliárd EUR.

V Bruseli 15. mája 2019

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Luca JAHIER